ABRAHÁMSKE NOVINY

ROČNÍK 21 **Cena 1 eur** **december 2024**

Jednoznačným symbolom Vianoc, nech ich už slávime akokoľvek, je dieťa v jasliach. Slávime najvýznamnejšie narodeniny v dejinách – nielen narodeniny človeka, ktorý ovplyvnil dejiny sveta viac ako ktokoľvek iný, ale pre nás kresťanov aj udalosť vtelenia, keď sa rodí v ľudskom tele nie iba významná osobnosť, ale sám Boh.

Ale aj toto konkrétne narodenie, hocako dôležité, nám dáva do pozornosti dva rozmery, ktoré sprevádzajú každé narodenie dieťaťa.

Prvým z nich je tajomstvo života. Áno, každým narodením dieťaťa prichádza život. Prichádza niečo silné, vitálne, niečo, čo si razí cestu vpred bez ohľadu na akékoľvek prekážky. Narodenie dieťaťa je vždy znakom nádeje a radosti. Krik novorodenca ohlasuje, že smrť tu nemá miesto, že je porazená silou života. Tajomstvo Vianoc nám pripomína túto silu, ktorú Boh vložil do celej prírody, aj do nás.

No druhým sprievodným znakom narodenia každého dieťaťa je krehkosť. Hoci sa život ohlásil v sile a vitalite, je krehký a treba ho chrániť. Zvlášť Ježišov život bol ohrozený hneď po narodení. Vždy sa nájde niečo, čo sa snaží silu života udusiť, potlačiť, prikryť násilnou hrubosťou smrti.

No život, akokoľvek krehký, sa vždy znova prihlási o slovo. Nech sú nám aj tieto Vianoce pripomienkou toho, že život, aj keď je krehký a treba ho chrániť, si nájde cestu a bude nezastaviteľný. Postavme túto nádej zoči-voči okolnostiam, ktoré by nám chceli nahnať strach, a dajme v sebe priechod nádeji, ktorá sa vždy rodí s novým životom.

Prajem požehnaný čas!

Ondrej Chrvala
správca farnosti

Milí obyvatelia, vážení priatelia,

s príchodom najkrajších sviatkov v roku, Vianoc, sa opäť stretávame v čase, ktorý patrí pokoju, rodine a vzájomnému porozumeniu. Vianoce sú obdobím, keď na chvíľu zastavíme každodenný zhon a venujeme sa tomu, čo je v živote najdôležitejšie – našim rodinám, blízkym, priateľom a komunitám, ktorých sme súčasťou.

Keď sa obzrieme za uplynulým rokom, môžeme byť hrdí na to, čo sme dosiahli, či už v súkromí alebo spoločne ako obec. Každý z vás prispel svojim podielom - prácou, nápadmi, dobrými radami či obyčajným slovom k tomu, aby naša obec napredovala a aby sme v nej vytvárali príjemné a bezpečné prostredie pre všetkých. Bohužiaľ, nejde to všetko naraz a chce to aj dávku trpezlivosti a obojstranného pochopenia, aby naša obec bola miestom, kde sa dobre žije, a za to vám patrí moje veľké ĎAKUJEM.

Nech vám tento vianočný čas prinesie veľa šťastia a radosti, pohody a prekrásnych chvíľ s tými, ktorých máte najradšej. Verím, že vo svetle vianočných sviec nájdete pokoj, rodinnú pohodu a harmóniu, že vás tieto sviatky naplnia nádejou a energiou do nového roka.

Pri pohľade na rok 2025 máme pred sebou nové výzvy a príležitosti. Spojme naše sily a odhodlanie, aby sme pokračovali v realizovaní našich plánov a projektov, ktoré prispejú k rozvoju našej komunity. Všetkým Vám želám pevné zdravie, veľa šťastia a úspechov v pracovnom a v osobnom živote i vo všetkom, po čom túžite. Nech je prichádzajúci rok 2025, pre každého z nás, rokom plným príležitostí, porozumenia, lásky a vzájomnej podpory.

Želám si, aby sme spoločne pokračovali vo zveľaďovaní našej obce, budovaní silnej a jednotnej komunity, na ktorú sme a budeme môcť byť hrdí.

Prajem vám, aby ste v nadchádzajúcom roku prežili množstvo radostných chvíľ s vašimi blízkymi a aby sme všetci spoločne našli silu a múdrosť k prekonaniu akýchkoľvek prekážok. Nezabúdajme na ľudské hodnoty, solidaritu, empatiu a lásku, ktoré sú zdrojom našej sily.

Ďakujem vám za vašu dôveru, podporu a prajem vám krásne a požehnané Vianoce a šťastný nový rok 2025.

S úctou

Mgr. Tibor Ležovič
starosta obce

Ďakujeme prispievateľom do Abrahámskych novín
za spoluprácu v uplynulom roku
a prajeme svojim čitateľom a všetkým občanom Abrahámu
krásne prežitie vianočných sviatkov,
veľa zdravia, spokojnosti a pohody v novom roku.

PF 2025

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

NARODILA SA:

Veronika Černá

rodičia Dušan Černý

a Anna Mária Černá

Vítaj medzi nami!

JUBILANTI

70 rokov
Marián Andris

80 rokov
Mária Leszkaiová

Jubilantom srdečne blahoželáme !

OPUSTILI NÁS :

Križo Viliam
vo veku 78 rokov

Zoltán Bachratý
vo veku 62 rokov

Odpočívajte v pokoji !

Ostalo len tiché miesto na cintoríne,
tiché miesto pre tvoj žiaľ,
smútok a slzy.

JUBILEÁ V ROKU 2024

V predchádzajúcom čísle Abrahámskych novín sme si pripomenuli rôzne výročia týkajúce sa našej obce. Pokračujme v nazeraní na jubileá a všimnime si vzácnosti, o ktorých sme možno netušili, že by mohli mať úzku spojitosť s našou obcou či jej obyvateľmi.

URŠULÍNKY V TRNAVE

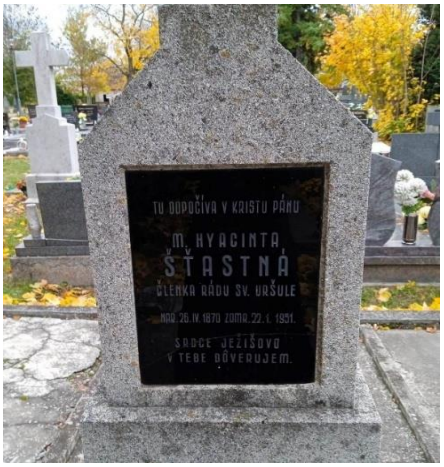
V roku 2024 oslávila rehoľa uršulínok 300. výročie príchodu sestier do Trnavy. Toto jubileum spolu s nimi oslavovali i ľudia, medzi ktorými uršulínky v Trnave žijú a uskutočňujú svoj apoštolát, ktorého náplňou v minulosti bola výchova a vzdelávanie dievčat vo svojich školách a v súčasnosti vzdelávajú a vychovávajú deti a mládež na základnej škole s materskou školou, gymnáziu a stredoškolskom internáte. Pôsobenie sestier v neďalekej Trnave sa dotýka aj nás Abrahámčanov, veď množstvo mladých ľudí z našej obce študovalo na uršulínskom Gymnáziu Angely Merici. Možno by sme aj v staršej histórii našli stopy po uršulínskych žiačkach z Abrahámu, ale určite sa v archívoch trnavského uršulínskeho kláštora dajú objaviť informácie (minimálne) o troch Abrahámčankách, ktoré sa rozhodli spojiť svoj život s Bohom a zasvätiť sa mu práve ako uršulínky. Áno, aj sestry, ktoré už pomreli, sú súčasťou 300-ročného jubilea, Božieho projektu, ktorý sa napĺňa cez každú jednu z nich.

Sestra Mária Mechtilda od sedembolestnej Matky – Mária Horváthová

Mária sa narodila v roku 1857 v Abraháme rodičom Jánovi a Anne Horváthovým. Ako mladá 23-ročná žena vstúpila

do rehole v trnavskom kláštore, v ktorom prežila väčšinu svojho života. Bola laickou sestrou (sestry sa delili na laické – pracovné sestry a chórové – učiteľky-matky) a mala povesť dobrej a nenáročnej sestry, jednoduchej a skromnej vo svojom vystupovaní. Dlhé roky v kláštore zastávala úlohu pekárskej majsterky, ale zo zdravotných dôvodov a postupom veku svoju prácu prenechala iným sestrám. Zdravotných problémov jej pribudlo a v nádeji, že sa uzdraví, odišla na rekreačný pobyt v uršulínskom letnom sídle v Suchej nad Parnou. Ale choroba mala vzrastajúcu tendenciu a sestra Mechtilda čoskoro zomrela (1921). Dožila sa veku 65 rokov, z čoho 42 rokov prežila ako uršulínka. Pochovaná je v krypte sestier pod uršulínskym Kostolom sv. Anny v Trnave.

Matka Hyacinta od kríža – Kornélia Šťastná

Kornélia sa narodila v Abraháme rodičom Antonovi a Emílii Šťastným v roku 1879. Mala 17 rokov, keď prijala rehoľné rúcho v trnavskom kláštore. Tu zložila

svoje prvé i doživotné sľuby. O niekoľko rokov už ako zrelá žena bola preložená do kláštora v Modre, kde uršulínky založili nový kláštor. Okolo roku 1936 sa stala jeho predstavenou. Matka Hyacinta bola horlivá a starostlivá, povzniesla úroveň uršulínskej školy a podujala sa na výstavbu novej budovy pre meštiansku školu, v ktorej zastávala post riaditeľky školy. Začiatkom apríla 1945 prichádzali do Modry ruskí vojaci. V tomto náročnom čase sa obyvatelia Modry vrátane sestier museli vysťahovať a uvoľniť miesto armáde. Odišli do blízkej obce Častá. S podporou dobrodincov tu prečkali do konca vojny, potom sa vrátili do modranského kláštora. Matka Hyacinta v Modre prežila posledné roky svojho života, no neboli bez problémov. Na sklonku života bola ešte svedkom likvidácie ženských reholí v auguste 1950. Ich kláštor sa stal centralizačným kláštorom, kam vyviezli najstaršie rehoľníčky. V týchto náročných podmienkach žila už len krátko. Zomrela začiatkom roka 1951 vo veku 72 rokov, 55 z nich prežila v reholi. Pochovaná je na cintoríne v Modre.

Sestra M. Dominika – Mária Sekerová

V rodine Michala a Magdalény Sekerových v Abraháme sa v roku 1884 narodila dcéra Mária. Aj ona vstúpila do trnavského uršulínskeho kláštora a prijala re-

hoľné meno Dominika. V kláštore v Trnave žila pravdepodobne do konca augusta 1950, kedy boli ženské rehole na Slovensku v rámci „Akcie R“ likvidované a sestry vyvezené do sústreďovacích kláštorov. Sestra Dominika bola s ďalšími staršími spolusestrami v roku 1951 odvedená do kláštora v Hronskom Beňadiku, kde žili vo veľmi ťažkých podmienkach – pod prísnou kontrolou, v zlom a špinavom ubytovaní s nedostatkom jedla. Po desiatich rokoch života v koncentračnom kláštore bola sestra Dominika v zlom zdravotnom stave postihnutá gangrénou na nohe. Na lôžku strávila deväť mesiacov a v júli 1961 oddaná Božej vôli zomrela vo veku 77 rokov. Pochovali ju na cintoríne v Hronskom Beňadiku.

130. VÝROČIE NARODENIA PLK. ALBÍNA KRASNU

Rok 2024 priniesol i 130. výročie narodenia kňaza plk. Albína Krasnu. Narodil v roku 1894 v rodine Štefana a Magdalény Krasnových. Bol jedným z ich troch synov. Jeho matka bola rodená Abrahámčanka a rodina v Abraháme i žila. Krasnovci sa na istý čas presťahovali do Maďarska, do mesta Dunaharaszti, ktoré bolo Albínovým rodným mestom. Niektoré literárne pramene uvádzajú, že Albín vyrastal v Abraháme, ale svoje stredoškolské štúdiá absolvoval na gymnáziu v maďarskom Váci, kde zahájil aj svoje štúdium v kňazskom seminári. Ešte počas štúdií bol odvedený do c. a k. armády (cisárska a kráľovská) ako náhradný záložný kaplán. Za kňaza bol vysvätený v roku 1916. Do konca roka 1917 pôsobil ako kaplán a katechét v Maďarsku, kedy bol povýšený do hodnosti poľný kurát

v zálohe (armádny kňaz) a bol prezentovaný do činnej vojenskej služby v Budapešti. Na jeseň v roku 1918 sa Albín Krasna prihlásil do služby v česko-slovenskej armáde u plzenského posádkového veliteľstva. Začiatkom roka 1919 bol presunutý na veliteľstvo do Košíc, neskôr do Bratislavy, kde pobudol iba krátko, pretože v apríli bol už v službe vo vojenskej nemocnici v Prahe. V tomto čase si v Prahe doplnil štúdiá na právnickej a filozofickej fakulte. Pracoval i v spravodajskom oddelení na Ministerstve národnej obrany (MNO). V roku 1923 sa vrátil na Slovensko a pôsobil ako vojenský kňaz pri pešom pluku v Prešove, Levoči a Lučenci. V tridsiatych rokoch nasledovali ďalšie povýšenia a znova pôsobenie v Čechách. Od svojich nadriadených dostával veľmi priaznivé hodnotenia ako spoľahlivý, svedomitý, usilovný, so zmyslom pre zodpovednosť a povinnosť, disciplinovaný, lojálny, úprimný, ochotný a starostlivý so skvelým spoločenským správaním. Po rozpade republiky sa vrátil na Slovensko. Jeho kariéra vojenského duchovného vyvrcholila, keď sa stal prednostom katolíckej duchovnej správy 6. oddelenia na MNO. V roku 1940 bol povýšený na plukovníka duchovnej služby. Vykonával všetky činnosti spojené s úradom generálneho vikára brannej moci. Stal sa iniciátorom ponechania vojenského vikára Michala Buzalku v brannej moci a priznania jeho bývalej hodnosti stotníka duchovnej služby. Albín Krasna bol už však približne od mája 1942 dlhodobo práceneschopný z vážnych zdravotných dôvodov – tuberkulózy. Liečil sa v sanatóriu v Novom Smokovci, ale v júni 1943 tejto chorobe podľahol. Pohrebné obrady viedol vojenský vikár biskup Michal Buzalka a konali sa na dvore Hurbanových kasární so všetkými vojenskými poctami. Pochovali ho v Bratislave. Po čase však cintorín, kde bol Krasna pochovaný, likvidovali a jeho pozostatky boli prenesené a uložené na cintoríne v Abraháme v spoločnom hrobe rodiny Krasnovcov.

Zdroje:

1. Archív Rímskej Únie rádu sv. Uršule (OSU)
2. Pamätník 400-ročného jubilea Rehole sv. Uršuly; Trnava 1933
3. Slovakia Church and Synagogue Books, 1592–1935. Database with images. *FamilySearch*. https://FamilySearch.org : 2024. Odbor Archivnictva (The Archives of the Republic), Slovakia.
4. Tri storočia v Trnave – Uršulínky v službe životu; Trnava 2024
5. www.ursulinky.sk
   Foto: Archív OSU
6. Archív ABU v Trnave
7. Mgr. et Mgr. Jiří Ignác Laňka: VOJENSKÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA V ČESKOSLOVENSKÉ ARMÁDĚ V LETECH 1918–1939; dizertačná práca; 2017; Jihočeská univerzita v Českých Budějoviciach
8. **PaedDr. PhDr. ThLic. Tomáš Huďa, PhD. SchP**: SPRÁVY O STAVE KATOLÍCKEJ CIRKVI NA UKRAJINE ADRESOVANÉ VATIKÁNU PROSTREDNÍCTVOM GRÉCKOKATOLÍCKEHO VOJENSKÉHO DUCHOVNÉHO; vedecká štúdia; 2020

Zostavila Eva Kopáčiková

MIKULÁŠ V ABRAHÁME

Sviatok svätého Mikuláša je veľmi starý a najmä u detí veľmi obľúbený sviatok. Legendy hovoria, že biskup Mikuláš žil koncom 3. storočia a do pamäte sa zapísal nezištným pomáhaním a obdarúvaním ľudí, ktorí to najviac potrebovali. Jeho skutky museli byť naozaj neprehliadnuteľné, keď mu vzdávame úctu ešte o 1800 rokov neskôr a dosiaľ sme naňho nezabudli.

5. decembra 2024 predvečerom zavítal sv. Mikuláš aj do našej obce, aby potešil svojou prítomnosťou všetky detské srdiečka. Neprišiel sám, ale s pomocníkmi anjelikmi aj čertami. Deti ich s radosťou privítali na štyroch stanovištiach. Všetky poslušné deti Mikuláš obdaril sladkými maškrtami zo svojho košíka. Deti mali zase pre neho pripravené básničky alebo pesničky. No našli sa aj také, ktoré zo strachu nedokázali povedať ani slovo a rozplakali sa. Mikuláš ich však rýchlo upokojil a obdaroval sladkosťou. Deti a rodičia sa mohli ponúknuť horúcim čajom a vareným vínkom. Každému to v tej zime dobre padlo.

Úžasná kúzelná atmosféra sa preniesla do celej obce, kde Mikuláš s pomocníkmi prechádzal na vyzdobenom hasičskom aute a jeho návšteva bola sprevádzaná hudbou z obecného rozhlasu. Pripomenula nám, že sa naozaj blížia najkrajšie sviatky v roku – VIANOCE.

Ďakujeme všetkým deťom a rodičom, ktorí sa tejto peknej akcie zúčastnili, veríme, že majú pekný zážitok. Zároveň vďaka patrí DHZ Abrahám za zapožičanie hasičského auta aj so šoférom Andrejom Ivančíkom, pánovi starostovi, poslancom obecného zastupiteľstva Ing. Janke Takáčovej, Mirovi Belkovi a Ing. Igorovi Bilčíkovi, pracovníčkam obecného úradu a hlavne sv. Mikulášovi so svojou skupinkou.

Tešíme sa na stretnutie o rok.

KS

ČARO POLNOCI

Máme tu čas adventu a s ním aj blížiace sa sviatky. V Jatelinke nezaháľame a ako každý rok, aj tento sa chystáme na polnočnú omšu v našom kostole pol hodinu pred jej začiatkom. Spoločne si zaspievame vianočné koledy a spríjemníme si tento vianočný čas. Koledy v kostole majú svoje osobitné čaro, ak teda zvyknete chodiť na polnočnú omšu, príďte o niečo skôr a zaspievajte si spolu s nami známe koledy z modlitebnej knižky. Tichá noc na záver má nezabudnuteľnú atmosféru pri zhasnutých svetlách, kde sú vysvietené len stromčeky a betlehem. Ak ste náhodou na polnočnej omši ešte neboli, srdečne vás pozývame. Následne si zvykneme ešte po omši, ak je dobré počasie, zaspievať jednu pieseň vonku a zaželať si pekné sviatky. Verím, že si spolu s nami prídete užiť túto krásnu atmosféru Vianoc.

Na záver by som Vám rád zaželal v mene FS Jatelinka požehnané a pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších a všetko dobré do nového roka.

Ing. Marek Parák
FSk Jatelinka

MATIČIARI SA STRETLI V KULTÚRNOM DOME

Začína sa adventné obdobie a s ním aj množstvo aktivít Miestneho odboru Matice slovenskej v Abraháme. Už tradične sa matičiari stretajú na členskej schôdzi, ktorá je spojená s posedením pri Mikulášskej kapustnici a dobrým kultúrnym programom.

Po podpísaní prezenčnej listiny a zaplatení členských príspevkov na rok 2025 sme mohli zahájiť riadnu členskú schôdzu s Mikulášskym posedením.

Predsedníčka MO MS Anna Klementová privítala všetkých prítomných, medzi ktorými boli členovia folklórnej speváckej skupiny seniorov z Opoja, žiaci Základnej školy Michala Tareka v Abraháme, rodičia a starí rodičia detí a členovia MO Matice slovenskej v Abraháme.

Na úvod vystúpili žiaci Základnej školy Michala Tareka s bohatým kultúrnym programom s vianočnou tematikou, spevom, tancom a koledami pod vedením pani učiteľky Moniky Hlavatej, ktorá ich sprevádzala na varhanoch. Deti boli úžasné a za odmenu okrem veľkého potlesku dostali sladkosti a výborný čajík.

Medzi pozvanými hosťami boli aj starosta obce Mgr. Tibor Ležovič a správca farnosti d.p. Ondrej Chrvala, ktorí sa na stretnutí nemohli zúčastniť. Starosta obce zaslal na zasadnutie pozdravný list, ktorý predsedníčka v plnom znení prečítala prítomným účastníkom.

Časť listu citujem: „Ďakujem Vám za Vaše pozvanie na tohtoročné mikulášske posedenie, na ktorom sa žiaľ zo zdravotných dôvodov nemôžem zúčastniť. Je mi ľúto, že sa nemôžem pridať k Vašej milej spoločnosti na tejto tradičnej akcii, ktorá posilňuje vzájomné vzťahy a buduje kultúrnu komunitu v našej obci. Vždy som si vážil prácu Miestneho odboru Matice slovenskej v Abraháme, najmä pre jej zásluhy na udržiavaní kultúrneho dedičstva a tradícií, ktoré sú pre našu obec veľmi dôležité…“

Predsedníčka MO MS oboznámila prítomných s významnými výročiami, ktoré nás čakajú v roku 2025. Pre matičiarov je to hlavne 25. výročie založenia MO MS v Abraháme. Na výročnom zhromaždení v budúcom roku budeme voliť členov výborov a predsedu MO. Zároveň si pri tejto príležitosti pripomenieme aj 25. výročie založenia MO MS v našej obci a pripravíme vydanie Bulletinu k tomuto výročiu. Čaká nás náročné obdobie, ale verím, že pri dobrom zdraví všetko zvládneme.

Potom už nasledovalo vystúpenie folklórneho speváckeho súboru seniorov z Opoja. Po nádherných slovenských ľudových piesňach sme si všetci spoločne zaspievali „Tichá noc, svätá noc“, čo bolo krásnou vianočnou bodkou za ich vystúpením.

Predsedníčka v príhovore prečítala krátko zo životopisu sv. Mikuláša, ktorý bol významnou osobnosťou, vynikal zbožnosťou, ale aj veľkou štedrosťou, keď počas morovej epidémie rozdal všetok svoj majetok chudobným.

Na rad prišla mikulášska kapustnica, ktorú pripravili naše matičiarky. Nechýbal ani koláčik, kávička a vínko, pri ktorom v priateľskom ovzduší matičiari zotrvali do večerných hodín.

Ešte všetko poumývať, poupratovať a odovzdať priestory správkyni na ďalšiu akciu.

Dnešné stretnutie je za nami a už sa pripravuje ďalšia aktivita. O dva dni budeme inštalovať „Abrahámsky Betlehém“ a vianočné osvetlenie. Aj takýmto aktívnym životom žijú naši matičiari. Pevne verím, že im to ešte dlho vydrží.

Anna Klementová
predsedníčka MO MS Abrahám

Radostné prežitie vianočných sviatkov, Boží pokoj, láska, zdravie a požehnanie nech Vás všetkých sprevádzajú v novom roku 2025.

To Vám prajú abrahámski matičiari

MATERSKÁ ŠKOLA

Tento rok je takmer preč. Ešte pár dní a budeme si znovu zvykať na to, že je tu ďalší rok s číslom 2025. Že to rýchlo letí? To už vieme, ale aj tých pár riadkov v týchto novinách nám môže pripomenúť to, na čo naša pamäť často rýchlo zabudne.

Aj v našej materskej škole sa od posledného vydania Abrahámskych novín udialo pár pekných akcií, na ktoré by sme si radi spomenuli aj neskôr a ktoré vám tu teraz chceme priblížiť.

Úcta k starším: Hodnota, ktorú nesmieme stratiť

V dnešnej rýchlo sa meniacej spoločnosti je dôležité nezabúdať na hodnoty, ktoré nás formovali a ktoré sú základom našej kultúry. Jednou z týchto hodnôt je úcta k starším. Starší ľudia sú nositeľmi múdrosti, skúseností a tradícií, ktoré sú neoceniteľné pre každú generáciu. Úcta k starším sa prejavuje v mnohých formách – od jednoduchého pozdravu na ulici, cez pomoc s nákupmi, až po trávenie času s nimi a počúvanie ich príbehov. Tieto malé gestá môžu mať veľký význam a prispieť k tomu, aby sa starší ľudia cítili rešpektovaní a oceňovaní.

Je dôležité si uvedomiť, že starší ľudia čelili mnohým výzvam a prekonali mnohé prekážky, aby nám zabezpečili lepšiu budúcnosť. Ich životné skúsenosti a múdrosť sú pre nás cenným zdrojom poznania a inšpirácie. Preto by sme mali byť vďační za ich prítomnosť a snažiť sa im prejavovať úctu a rešpekt každý deň. Úcta k starším nie je len o slušnosti, ale aj o uznaní ich prínosu pre spoločnosť. Je to o vytváraní prostredia, kde sa starší ľudia cítia vítaní a dôležití. Spoločnosť, ktorá si váži svojich starších občanov, je spoločnosťou, ktorá si váži svoju históriu a kultúru. Nezabúdajme na to, že pre každého z nás sa blíži čas, keď sa obzrieme a uvedomíme si, že už aj nám prislúcha termín: senior. Že aj my budeme potrebovať úctu a podporu od mladších generácií. Preto je dôležité, aby sme už v malých deťoch začali budovať kultúru úcty a rešpektu k starším, ktorá bude pokračovať aj v budúcnosti.

Vystúpenie našich škôlkarov z príležitosti **mesiaca úcty** dňa 29.10.2024.

11.11.2024 nás v škôlke navštívilo divadlo NaTraky.

Originálne, vtipné divadelné predstavenie s názvom **Rozprávkový vláčik**. „Ide, ide mašinka, dymí sa jej z komínka...“ Deti sa vydali na cestu do mesta Rozprávkovo, na súťaž vo vláčikových vynálezoch. Vláčik šiel chvíľu rýchlo, chvíľu pomaly, stretol lenivého slona, pojašenú kozu aj popleteného hada. Počas cesty deti mávali, kývali a spievali. A okrem toho presvedčili odbornú divadelnú po-

rotu súťaže vo vláčikových vynálezoch, aby sa jej mohli zúčastniť všetky deti.

22.11. 2024 nás navštívilo OZ Uvedomelo.

Sú to štyria mladí ľudia, ktorí milujú svet okolo seba, vážia si prírodu a učia sa žiť v harmónii so všetkými jej súčasťami – rastlinami, zvieratami, ľuďmi. Ich cieľom je podeliť sa o svoje vedomosti v oblasti:

- permakultúry, jej koncepčných princípov a etických zásad,
- udržateľnosti ekosystému,
- šetrenia zdrojov, recyklácie, kompostovania,
- zachovávania udržateľných ľudských ekosystémov inšpirovaných prírodou.

Predstavili našim deťom program**: Kompostér Jurko**, aby aj ony vedeli, že nie je odpad ako odpad. V tomto vystúpení sa spojila vášeň učiť sa hrou a potreba šetriť zdroje vďaka recyklácii a kompostovaniu. Zábavnou formou sa deti naučili:

- ako si založiť kompost,
- ako sa o kompost starať,
- kto žije v komposte
- prečo je kompostovanie dôležité.

A už je tu december. Jeho začiatok je pre deti vzrušujúci. Veď už 5. 12. prichádza

Mikuláš. Ani tento rok nezabudol, kde je najväčšia koncentrácia dobrých detí a navštívil našu škôlku. Krátkym divadielkom spolu s anjelom a šašom naučili deti, ako a čím môžeme druhých obdarovať a po spoločnom tanci deti zaspievali a zarecitovali Mikulášskej partičke naučené básničky, aby nakoniec dostali sladké mikulášske balíčky.

Ďalšia naša decembrová akcia bola zameraná na krásne vianočné zvyky odeté do folklóru, ktoré priniesli deťom zábavu aj poučenie.

Skupina: Krojované koncertíky nám priniesla do našej materskej školy koncert „Od Michala do Vianoc“, v ktorom sa deti naučili čosi o tradičných

zvyklostiach, pranostikách a poverách, ktoré boli podané v zábavnej a hravej forme.

Deti sa zahrali na koledníkov, vyskúšajú si triasť plotom, zahrali sa na Lucie a postupne sa preniesli až do času Vianoc – času kolied a zdobenia stromčeka.

Prostredníctvom piesní, hier, tanca a spevu, priniesol tento koncert množstvo informácií o zvykoch a tradíciách našich predkov. Krojované koncerty ladené na ľudovú nôtu boli pre deti poučné, interaktívne, hravé, spevavé a obohatené o množstvo humorných scénok. **Cieľom tohto projektu bolo priniesť** deťom informácie o ľudovej kultúre, vzdelávať ich hravou, pútavou a zážitkovou formou**.**

No a poslednou decembrovou akciou u nás bol: **Veľký rytiersky turnaj.**

Priamo medzi nás zavítal pán Gaston ktorý deti oboznámi s tým, aký bol život rytierov, ale aj ich koníkov, ktorí ich sprevádzali. Naučili sa spolu novú hru, ktorú sa budú môcť neskôr hrávať s kamarátmi i pani učiteľkami, zatancovali si dožinkový tanec a ako zlatý klinec programu pán Gaston vyhlásil veľkolepý rytiersky turnaj, aby zistil, komu pripadne česť a sláva.

Často sa stretávame s názorom, že deti v škôlkarskom veku sú príliš malé na to, aby sa učili sa o histórii. Tento projekt však ukázal, že aj táto téma je pre deti zaujímavá, ak je podaná vhodnou formou. Deti boli zapájané do deja príbehu a mali možnosť vidieť repliky historických kostýmov, zbroj a výzbroj.

za kolektív materskej školy
Juliana Baňasová

... a sme na konci. Jeden rok končí, druhý nás len čaká.
Všetkým malým aj veľkým prajeme, aby bol lepší a pokojnejší.
Prajeme Vám to, čo všetci máme a zároveň nám najviac chýba.
Prajeme Vám čas.
Prajeme Vám čas na zábavu, radosť a smiech.
Prajeme Vám čas ticha a pokoja.
Prajeme Vám čas na činy i myšlienky, ktoré nemajú byť len pre seba, ale aj pre ostatných.
Prajeme Vám čas, byť šťastnými.
Prajeme Vám čas prekvapení, čas na vzájomnú dôveru i čas na odpustenie.
Prajeme Vám čas na sny i na ich naplnenie.
Prajeme Vám čas na nádej i na lásku.
Prajeme Vám čas žiť každý deň ako dar.
Prajeme Vám, aby ste si našli čas, čas na život ...

NAŠEJ PANI UČITEĽKE KATKE OSTROŽANSKEJ

V decembri nám odišla do dôchodku dlhoročná členka kolektívu materskej

školy pani učiteľka Katka Ostrožanská.

Naša Katka. Vždy skromná, tichá. Tá, ktorá na seba nerada pútala pozornosť, no nikdy nepokazila zábavu. Nenápadná a predsa nenahraditeľná. Naša spoľahlivá a precízna učiteľka, ktorá vždy zodpovedne a do detailov pripravila a splnila každú zadanú úlohu. A to isté učila aj deti a zanechala tak v nich aj v nás svoju stopu. Jej oddanosť pre prácu, pochopenie druhého človeka, pokoj a hlavne poriadkumilovnosť boli pre nás všetkých inšpiráciou.

Deti učila s nekonečnou trpezlivosťou a s hlavným dôrazom na to, aby dodržiavali pravidlá a boli k sebe priateľské, čo v ich ďalšom živote bude hádam to najcennejšie. Práca učiteľky bola pre ňu viac než len povolaním. Bola to misia, ktorú plnila s láskou a nemiernou zodpovednosťou.

A čo naučila mňa? Že uši, ktoré počúvajú, sú cennejšie ako ústa plné slov. Že sú ľudia, ktorí dávajú svoje srdce do všetkého, čo robia: do pozdravu, objatia, do spoločnej kávy, rozhovoru, a že vďaka takýmto ľuďom bol aj môj život krajší. Že spoľahlivý priateľ je na nezaplatenie, je liekom na ranu. A že mať takéhoto človeka po ruke v každej situácii je nielen nesmierne príjemné, ale je to požehnaním.

Milá Katka, chcem Ti poďakovať za všetko, čo si pre nás urobila. Za všetky tie krásne chvíle, ktoré sme spolu prežili, za všetku prácu navyše, ktorú si nikdy neodmietla, za to, že si sa nikdy nesťažovala, ale vždy si dokázala hľadať cestu, ako veci zlepšiť. Za to, že sme sa vždy mohli úplne spoľahnúť na to, že vždy pripravíš všetko dokonale. Tvoja práca bola pre nás všetkých veľkým darom a my si to veľmi vážime.

Prajeme Ti, aby Tvoj dôchodok bol plný radosti, zdravia a pokoja. Nech máš dostatok času na všetky svoje záľuby, nech môžeš ďalším svojím životom kráčať pomaly, robiť si prestávky vždy, keď chceš obdivovať okolie, vychutnávať si dary, ktoré ponúka život. Želám ti odvahu čeliť životným výzvam, silu znášať nové životné skúšky a zmysel pre humor, ktorý ti bude svetlom. Toto sú veci, ktoré budeš potrebovať, keď budeš kráčať po nepredvídateľnej ceste, ktorú ešte máš pred sebou.

Katka, budeš nám veľmi chýbať. Škoda, že sa nám náš každodenný pracovný rituál končí, ale bez ohľadu na to, ako veľmi to bolí, bez ohľadu na to, ako veľmi nám to chýba, bez ohľadu na to, ako veľmi to chceme vrátiť, rada verím, že je to malá správa z vesmíru, ktorá nám hovorí, že to je len ďalší nový začiatok, v ktorom nás čaká mnoho ďalších, príjemných prekvapení a šťastných dní. Uži si túto svoju novú životnú etapu v zdraví a pokojnom pohodovom rozpoložení. Zaslúžiš si to.

S úctou a vďakou

za kolektív materskej školy
Julka Baňasová

ZÁKLADNÁ ŠKOLA MICHALA TAREKA V ABRAHÁME

IBOBOR

4. – 8. novembra 2024 sa žiaci našej školy zapojili do **informatickej celoslovenskej súťaže iBobor.** Súťažili sme v kategóriách Drobec (3. ročník ZŠ), Bobrík (4. – 5. ročník ZŠ), Benjamín (6. – 7. ročník ZŠ), Kadet (8. – 9. ročník ZŠ).

Hlavným cieľom súťaže je podporiť záujem o informačné a komunikačné technológie (IKT) u všetkých žiakov. Súťaž chce iniciovať v deťoch využívanie IKT, posmeliť ich v intenzívnejšom a kreatívnejšom používaní moderných technológií pri učení sa. Úlohy preverili u každého účastníka aj čítanie s porozumením.

Všetkým účastníkom ďakujeme za účasť v súťaži a za dosiahnuté úspechy.

Zoznam úspešných riešiteľov on-line súťaže iBobor v školskom roku 2024/2025:

- Zdenka Husková, Félix Nagy (3. roč.),
- Viktor Hanuliak (4. roč.),
- Ondrej Lukačovič, Filip Fodor, Radovan Bacigál, Leonard Nováčik, Marko Klasta, Hana Hornáčková, Valentína Hulíková (5. roč.),
- Peter Banáš, Radovan Kostolanský, Maxim Čambál (6. roč.),
- Magdaléna Kováčiková, Vanesa Vászondiová, Šimon Ležovič, Zora Dlugošová, Kristína Liptáková (7. roč.),
- Simona Paráková (9. roč.).

RNDr. Viera Novanská, PhD.

Kybernetická bezpečnosť

Narastajúci počet kybernetických útokov poukazujú na potrebu

ochrany ľudí v online priestore. Aj preto sa október stal Európskym mesiacom kybernetickej bezpečnosti. Hodiny informatiky na našej škole boli venované počas celého mesiaca témam z oblasti počítačovej bezpečnosti. Cieľom hodín bolo rozvíjať kritické myslenie, zvýšiť povedomie o kybernetickej bezpečnosti, aby si žiaci uvedomili nástrahy online sveta a naučili sa bezpečne využívať digitálne technológie.

RNDr. Viera Novanská, PhD

WOCABEE ŠAMPIONÁT 2024

Prichádzame s úžasnou správou pre našu školu! V konkurencii 40 tried základných a stredných škôl zapojených do okresného kola Wocabee šampionátu sa nám podarilo niečo neuveriteľné.

Uspeli sme v okresnom kole Jazykového WocaBee šampionátu! Naše triedy 5., 7. a 9. ročníka sa zapojili do 6. ročníka inovatívnej súťaže pre školy s názvom Jazykový WocaBee šampionát. Súťaž v okresných kolách prebiehala od 22.10. do 24.10. 2024.

Súťaž prebieha pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a súťaží sa online v aplikácii na učenie slovíčok – WocaBee (čít. „vokebí“).

Naši žiaci, konkrétne žiaci 5. ročníka (1. skupina, 2. skupina), 7. ročníka a 9. ročníka sa v rámci okresu Galanta umiestnili na vynikajúcom 3. mieste!

- 5. ročník (1 skupina) 10. miesto
- 7. ročník 12. miesto
- 5 roč. (2. skupina) 19. miesto.

Získali sme diplomy a so žiakmi 5. ročníka (1. skupina) sme postúpili do krajského kola.

Sme veľmi radi, že na našej škole dávame priestor moderným technológiám a učíme cudzie jazyky inovatívnym spôsobom, ktorý žiakov baví a prináša im skutočné výsledky!

Držíme im v súťaži palce! Jeden za všetkých, všetci za jedného! *One for all, all for one.*

Mgr. Martina Žgančíková

Výsadba ovocných stromov v areáli školy

V spolupráci so Základnou organizáciou Slovenského zväzu včelárov v Galante sa nám podarilo získať desať jabloní a hrušiek, ktoré sme s členmi Botanického krúžku vysadili na školskom dvore. Stromčeky v budúcnosti poskytnú nielen potravu pre včielky, ale aj tieň a sladké ovocie pre našich žiakov. Ďakujeme včelárom a krúžkarom za pomoc pri realizácii tohto projektu.

Mgr. Erika Košková

1. miesto
na majstrovstvách okresu v bedmintone

Posledný pracovný novembrový deň, 28. november 2024 patril súťaži „Majstovstvá okresu v bedmintone“, ktoré bolo vyhlásené MŠVVaM SR a RÚŠS Trnava. Na turnaji organizovanom ZŠ J. Fándlyho v Seredi nás reprezentovali naše žiačky 9. ročníka, Claudia Mešťanová a Lucia Belková. Dievčatá plnohodnotne obhájili popredné priečky spred dvoch rokov. Žiačky si priniesli zlaté medaily. Výsledky zápasu jasne ukázali dominanciu Claudii a Lucii, ktoré sa postarali o hladkú výhru. Žiačky sa vrátia k intenzívnemu tréningu pod vedením PaedDr. Marty Vargovej a pripravia sa na ďalšiu výzvu, ktorá ich čaká v rámci krajského kola.

Gratulujeme našim medailistkám a tešíme sa na ich úspechy v krajskom kole!

PaedDr. Marta Vargová

Európsky týždeň športu

Európsky týždeň športu je už tradičná každoročná kampaň Európskej komisie. Jej hlavným cieľom je motivovať ľudí k zdravému životnému štýlu a aktívnemu pohybu. Naša škola sa zapojila do tejto aktivity turnajom vo vybíjanej, vo futbale a v stolnom tenise. Pani vychovávateľky sa tiež pridali a pripravili športové popoludnie v ŠKD.

*Mgr. Ľuba Šimo**nová***

Hor sa za poznaním!

Dňa 7. novembra 2024 sa tretiaci a štvrtáci zúčastnili na exkurzii na **Bradle** a v **Papierničke v Prietrži.** Na Bradle sme videli Mohylu Milana Rastislava Štefánika. Dozvedeli sme sa, ako zomrel. Na jeho pamiatku sme zapálili sviečku. V Papierničke sme vyrábali papier. Naučili sme sa, z čoho sa vyrába papier v súčasnosti, ako sa vyrábal v minulosti, na čo písali v starom Egypte, v Číne. Bolo nám výborne!

Stella Hakszerová
žiačka tretej triedy

Týždeň zdravej výživy na hodinách anglického jazyka

Na hodinách anglického jazyka sme mali so žiakmi 5. ročníka **„Healthy Week“,** počas ktorého sme sa venovali zdravej strave a učili sa anglické názvy ovocia, zeleniny a rôznych kuchynských postupov. Spoznali sme názvy ako „apple“ (jablko), „banana“ (banán), „carrot“ (mrkva), „tomato“ (paradajka) a pod. Okrem toho sme sa naučili aj niekoľko užitočných fráz, napríklad **„I like eating healthy food“** (Rád jem zdravé jedlo) a **„Fruits and vegetables are good for your body“** (Ovocie a zelenina sú dobré pre tvoje telo), **„An apple a day keeps the doctor away“** (Jedno jablko denne a lekára netreba). Navyše sme sa zoznámili s dôležitými slovami pre kuchynské činnosti. Naučili sme sa, ako sa povie **„to cut“ (rezať), „to chop“ (krájať na drobno), „to slice“ (krájať na plátky), a „to peel“ (šúpať).** Tieto výrazy sme použili aj v praxi, keď sme pripravovali zdravú nátierku. Postupovali sme podľa pokynov a jednotlivé ingrediencie sme nakrájali, ošúpali a zmiešali, aby sme vytvorili výživnú a chutnú nátierku a mnohé iné zdravé, chutné dobrôtky.

Tento „Healthy Week“" nám pomohol uvedomiť si dôležitosť zdravej stravy a kuchynských zručností, ktoré nám môžu pomôcť pripraviť si zdravé jedlo v každodennom živote.

Mgr. Martina Žgančíková

Literárna exkurzia do Modry

Dňa 8. novembra 2024 sa žiaci 8. a 9. ročníka zúčastnili na literárnej exkurzii v Modre. Navštívili **Múzeum Ľudovíta Štúra** – nášho národného buditeľa, jazykovedca, politika a básnika.

Program žiakom priblížil dobu 19. storočia, predovšetkým v štúrovskom období atraktívnou formou zážitkového učenia. Výklad bol naozaj podaný zaujímavo! Bol v ňom zahrnutý jeho súkromný život, jeho prvé lásky či potenciálne manželky. Žiaci sa dozvedeli, v akých podmienkach Ľudovít vyrastal, či študoval. Počas celej prehliadky si vpisovali poznámky do pracovných listov, ktoré dostali ešte pred vstupom do múzea. Dozvedeli sa informácie o pravopise a dokonca museli preložiť krátku vetu do štúrovskej slovenčiny. I keď Štúrov spisovný jazyk nepoznal ypsilon, žiaci zistili, že ani vtedajší pravopis nebol vôbec jednoduchý.

Po návšteve múzea sa presunuli do pamätnej izby, kde sa oboznámili s podrobnosťami z posledných rokov života národovca i okolnosti jeho tragickej smrti. Videli pramienok vlasov Štúra i kúsok kosti z jeho poranenej nohy. Asi najväčší zážitok bol, keď sme všetci stáli v izbe, v ktorej strávil posledné tri týždne po svojom zranení a napokon tu aj zomrel (1856). „Bol to zvláštny pocit, stáť priamo na tomto mieste," povedali niektoré ôsmačky. Žiaci si exkurziu užili a domov si priniesli množstvo zážitkov a nových informácií.

Mgr. Lucia Krčmáreková, Mgr. Erika Košková

Okresné kolo Technickej olympiády

21. novembra 2024 sme sa zúčastnili na **okresnom kole 15. ročníka Technickej olympiády** v kategórii A pre žiakov 8. – 9. ročníka a v kategórii B pre žiakov 5. – 7. ročníka základných škôl, ktoré sa konalo na Strednej odbornej škole technickej v Galante.

V tomto školskom roku našu školu reprezentovali žiaci Tomáš Lancz z 6. A, Marko Ivan Banáš a Samuel Cuninka z 9. A.

Už niekoľko rokov sa pravidelne zúčastňujeme na tejto súťaži a tešíme sa tomu, že sa našim žiakom znova podarilo obstáť medzi rovesníkmi z iných škôl v okrese Galanta ako v teoretických vedomostiach z techniky aj v praktických zručnostiach pri zhotovovaní dekoratívnych predmetov z dreva a kovu.

Ďakujeme našim šikovným žiakom za reprezentovanie školy a tešíme sa na ďalší ročník súťaže v budúcom roku.

PaedDr. Attila Czakó

Jablkové hody

Počas Týždňa zdravej výživy sme mali v našej triede **„jablkové hody".** Pani učiteľka nás rozdelila do piatich skupín. Každá skupina mala určené poradie, kedy má priniesť niečo vyrobené z jabĺk. Priniesli sme napríklad jablkovú šťavu, jablkové mafiny, jablkový perník, jablkové koláče, sušené jabĺčka, jablkový džús. Celý týždeň sme chodili farebne oblečení. Každý deň sme sa učili o inej téme. Vyrábali sme domáci jogurt. Značili sme si, čo sme vypili a koľko. Ochutnávali sme a porovnávali rôzne jablkové džúsy. Priniesli sme jabĺčka do súťaže o najväčšie a najmenšie jablko. Tento týždeň sa nám veľmi páčil.

Žiaci tretej triedy

Hodiny hudobnej výchovy

Žiaci 5. ročníka si vyrobili a predstavili na hodinách hudobnej výchovy svoje hudobné nástroje. Hudobné nástroje boli vyrobené z odpadového alebo zvyškového materiálu.

Pomocou svojich vyrobených rytmických hudobných nástrojov vytvárali hudobné obrazy podľa rôznych hudobných nápadov.

Hudobné nástroje využili pri inštrumentálnych činnostiach prostredníctvom ktorých rozvíjali hudobný sluch, pamäť, rytmické cítenie, tvorivosť, fantáziu a vzájomnú spoluprácu.

RNDr. Viera Novanská, PhD.

Beseda so včelárom

Ďakujeme p. Koškovi – včelárovi a vedúcemu včelárskeho krúžku, že prijal naše pozvanie a **27. októbra 2024 nám prišiel porozprávať niečo viac o včelách.** Dozvedeli sme sa mnoho zaujímavých informácií, ktoré určite obohatili a spestrili hodinu biológie, kde práve preberáme učivo Včela medonosná.

Šiestaci

Mikuláš prišiel...

A predsa prišiel medzi nás!

Dňa 6. decembra 2024 vládla v škole veselá nálada. Príjemnou predzvesťou vianočných sviatkov býva každoročne **Mikuláš**. Odjakživa chodí s dobrou náladou a plným košom prekvapení.

Jeho príchod s radosťou očakávali aj naši žiaci v škole. Všetci sme ho privítali s úsmevom. Našu školu navštevujú samé dobré deti, čo si všimol aj Mikuláš. Tešili sa prváci, druháci, ale aj starší žiaci.

Zavítal k nám v sprievode anjelikov a čertov, aby odmenil deti sladkosťou. Anjelici pomáhali Mikulášovi, lebo mal veľa práce. **Radosť detí a milé úsmevy presvedčili Mikuláša, že k nám určite príde aj na budúci rok.** A my sa tiež samozrejme tešíme na jeho návštevu.

Mgr. Lucia Krčmáreková

Vianočné trhy v Abraháme

Dňa 7. decembra 2024 sa konali tradičné vianočné trhy v kultúrnom dome. Každoročne sa na týchto trhoch zúčastňuje aj naša škola. O krásne zahájenie sa postarali svojim kultúrnym vystúpením naši žiaci pod vedením p. uč. Moniky Hlavatej, DiS. art.

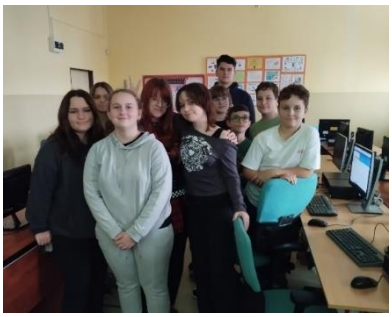
Ďakujeme im za reprezentáciu našej školy, za ich čas a nasadenie pri nácviku.

Výrobky našich žiakov sme predávali v stánku našej školy. ZRPŠ získalo finančné prostriedky predajom slaných i sladkých dobrôt, ktoré napiekli ochotní rodičia. Výťažok z predaja oboch stánkov bude použitý pre našich žiakov.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili a podporili našu školu!

Učitelia a žiaci ZŠ

Školské kolo olympiády z anglického jazyka

V tomto školskom roku 2024/2025 si dňa 27. novembra 2024 zmerali svoje sily žiaci 2. stupňa, ktorí prejavili záujem zúčastniť sa na školskom kole olympiády v anglickom jazyku. V súťažných kategóriách **1A** (žiaci 5. – 7. ročníka) a **1B** (žiaci 8. – 9. ročníka) predviedli svoje vedomosti, zručnosti z anglického jazyka.

Školské kolo olympiády z anglického jazyka pozostávalo z piatich častí:

1. gramatický a lexikálny test,
2. čítanie s porozumením,
3. počúvanie s porozumením,
4. tvorba príbehu na základe obrázka,
5. hranie rolí/ použitie každodennej angličtiny v určitej komunikačnej situácii.

V prvej časti mali angličtinári k dispozícii lexikálny a gramatický test. Druhá časť bola zameraná na čítanie s porozumením. V tretej časti si žiaci vypočuli anglický text. Po jeho vypočutí plnili súťažiaci úlohy týkajúce sa obsahu textu. Praktická časť olympiády z anglického jazyka pozostávala z komunikačnej situácie a z vytvorenia príbehu na základe obrázku. Žiaci mohli získať max. 70 bodov (40 bodov v testovej časti a 30 bodov v praktickej časti školského kola olympiády).

Všetci súťažiaci preukázali veľmi dobré vedomosti z anglického jazyka. Zaslúžia si naše uznanie a pochvalu za ich záujem, čas a ochotu venovať sa učeniu cudzieho jazyka.

Aj vďaka nim sa nám podarí napĺňať posolstvo slov významného človeka Nelsona Mandelu:

„Ak sa prihovoríte človeku jazykom, ktorému rozumie, prihovoríte sa jeho hlave. Ak sa mu ale prihovoríte jeho materinským jazykom, prihovoríte sa jeho srdcu.“

Víťazom srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov v ďalšom štúdiu cudzích jazykov a taktiež v postupových kolách olympiády v anglickom jazyku.

Kategória 1A

1. miesto Šimon Ležovič (7. roč.) 66 b.
2. miesto Vanesa Vászondiová (7. roč.) 63 b.
3. miesto Tomáš Lancz (6. roč.) 62,5 b.

Kategória 1B

1. miesto Simona Paráková (9. roč.) 64 b.
2. miesto Bianka Nagyová (8. roč.) 62 b.
3. miesto Natália Hitková (8. roč.) 60 b.

Mgr. Martina Žgančíková

ABRAHÁMSKA LÍTAČKA 2024

Dňa 7. septembra 2024 sa v Abraháme už tradične konala Abrahámska Lítačka – amatérsky prekážkový beh. Tento rok to bol 8. ročník prekážkového behu pre všetkých vo veku 0 – 99 rokov pod záštitou nášho OZ Cez prekážky.

Už minulý rok bola účasť nad očakávanie, ale tentoraz nás záujem prekvapil. Na našom preteku sa aktívne zúčastnilo 133 pretekárov. Bojovalo sa v piatich kategóriách: deti, juniori a juniorky, ženy a muži. Prekážky sme budovali vlastnými silami pomocou dobrovoľníkov, samozrejme veľké „ďakujem“ patrí DHZ Abrahám, ktorí vyrobili pre súťažiacich dokonale blativú prekážku. Celkovo sme vybudovali 12 prekážok a upravili trať v dĺžke 3,3 km. Súťažiaci niektoré prekážky preskakovali, podliezali, ťahali závažie, hádzali oštepom, brodili Gidru, prenášali pneumatiky, šplhali na lezeckej sieti, plazili sa v blate, rúčkovali, prechádzali kladinou a samozrejme bežali. Detská trať bola rovnako náročnou výzvou, len dĺžka trate bola upravená na 2,5 km. Deti dokonca absolvovali brodenie v Gidre (na zhrozenie rodičov 😊), keďže si naši najmladší túto prekážku priali už minulý ročník.

Všetci pretekári prišli do cieľa unavení a zablatení, ale vo výbornej nálade, plní endorfínov a svojimi výkonmi vytvorili perfektnú atmosféru v cieli. Všetci podali perfektné výkony, mnohí siahli na dno svojich síl, ale v závere dokázali prekročiť cieľovú pásku s úsmevom. Naši víťazi:

Deti: 1. HRACHO Agatha
2. KOLODZIEJ Vratislav
3. ŠPALEK Matúš

Juniorky: 1. ZBYTEKOVÁ Alžbeta
2. HANÚSKOVÁ Michaela
3. ŠPALEKOVÁ Alexandra

Juniori: 1. HANUSKA Martin
2. PRELOVSKÝ Daniel
3. KOŠKA Matej

Ženy: 1. CHROMEKOVÁ Mária
2. DLUGOŠOVÁ Zuzana
3. MÁJOVÁ Kristína

Muži: 1. MIKO Marcel
2. HRACHO Jozef
3. BENKOVSKÝ Štefan

Odozvy od súťažiacich boli veľmi pozitívne a presne takáto spätná väzba nás samotných zaväzuje a štartuje, aby sme do nasledujúceho 9. ročníka prišli s ešte lepšou organizáciou, prepracovanejšími prekážkami a aby sme nezabudli, že naše preteky sú a musia zostať komunitné, „dedinské“, priateľské, zábavné a hlavne naše – abrahámske.

Aj tento rok bol pre nás náročný, keďže máme v pláne každým rokom sa zlepšovať a samotné preteky robiť bezpečnejšie, každý rok zaujímavé a dostatočne náročné tak, aby dokázali preveriť všetkých pretekárov. Prípravu trate a úpravu priestoru sme začali v predstihu, čo vyplynulo z čiastočnej zmeny trasovania a výstavby nových prekážok . Postavili a vylepšili sme prekážky, zároveň sme vytvorili pre Abrahámčanov priestor na prechádzky tým, že sme vyčistili a pokosili priestor okolo Gidry a poľnej cesty smerom k „novým domom“ a osadili drevenú lavičku (na moste cez Gidru). Aj na základe priebehu odozvy z minulého roku máme do budúcna ambície aj naďalej tento priestor skrášľovať.

Sme radi, že Abrahámska Lítačka je stále v programe nielen miestnych, ale aj súťažiacich z rôznych kútov Slovenska, či dokonca Čiech a Rakúska. Teší nás záujem hlavne pre to, že aj v malej dedinke (síce na prvých miestach v zozname obcí Slovenska 😊) dokážeme usporiadať podujatie, ktoré dokáže privítať množstvo ľudí, a tým aspoň čiastočne spropagovať našu obec. Je pozitívne, že sa zapájajú malí a mladí Abrahámčania a účasť je z roka na rok väčšia.

Záverom chcem poďakovať všetkým účastníkom preteku, ktorí dokázali vytvoriť neuveriteľnú atmosféru, ale aj našim dobrovoľníkom, ktorí nám pomohli pri príprave trate a pri samotnej organizácii. Bez nich by to určite nešlo, všetkým Vám ĎAKUJEME za podporu a pomoc: Andrea, Shay a Marcel Hatiarovci, Jozef Ivančík, Julka a René Farkašovci, Miloš Florkovič, Zuzana a Michal Gašparovci, Martina Liptáková, Peter Masár, Anton Barčák, Heňa a Peter Plavuchovci, Ladislav Buček, Lenka Sporková, Anton Hlavatý, Miloš Florkovič, Marek Hockicko, boli ste jednoducho skvelí. Tiež ďakujeme za podporu obci Abrahám a DHZ Abrahám. Skvelé zábery nám vyhotovil Marian Repa.

Tešíme sa ďalší ročník.

Váš tím OZ Cez prekážky
(Zuzana a Robert Dlugošovci,
Julka Farkašová a Dušan Lipták)

Z ČINNOSTI STRELECKÉHO KLUBU

Blíži sa koniec roka 2024, kedy nastal čas urobiť súhrn činnosti klubov či organizácií a informovať tak verejnosť a čitateľov Abrahámskych novín o činnostiach a dosiahnutých výsledkoch v odchádzajúcom roku. Aj v tomto roku pokračuje strelecký krúžok pre žiakov ZŠ MT, ktorý vedie Ing. P. Koška, PhD., každú stredu. Súťaže organizované Nike – streleckým klubom Abrahám sa uskutočňujú na strelnici vo Veľkých Úľanoch, pretože strelnica plne vyhovuje požiadavkám organizovania pretekov a najmä umožňuje bezpečnú streľbu za každého počasia na vzdialenosť 25 a 50 metrov, či už ide o pištoľové disciplíny v stoji alebo streľbu z malokalibrovej pušky v ľahu. Všetci pretekári majú rovnaké podmienky, čo je dôležité pre hladký priebeh pretekov. Po dohode so správcom strelnice Mgr. R. Heribanom budú súťaže prebiehať tak ako v tomto roku aj v nasledujúcom na strelnici vo Veľkých Úľanoch, za čo sa mu chceme poďakovať. V tomto roku Nike strelecký klub Abrahám organizoval viacero pretekov, a to: 6.4. mierená streľba na 25 a 50 metrov pod názvom Veľkonočné kura, 13.4. streľba na kovové siluetky na 25 a 50 metrov, 11.5. a 25.5. Malá odstreľovačka – súťaž z malokalibrovej pušky na 50 metrov, 16.11. „Siluetky“.

Streleckú sezónu ukončíme pretekom s názvom „Posledný výstrel 2024“, na ktorý pozývame všetkých priaznivcov športovej streľby, ale aj ich rodinných príslušníkov. Preteky sa budú konať v nedeľu 29.12. od 8.30 na strelnici vo Veľkých Úľanoch. Strelecký šport nepatrí medzi masové športy, skôr je to záležitosť skupiny nadšencov, ktorí tomuto športu venujú nielen veľa svojho voľného času, ale často aj financií, ale tak je to aj pri viacerých športoch a činnostiach najmä v malých obciach, kde záujem o šport, či verejnoprospešnú činnosť akéhokoľvek druhu, má dlhodobo klesajúcu tendenciu. Preto je potrebné podporiť každého, kto sa pustí na neľahkú cestu organizovania športu alebo v obci pracuje v spoločenských organizáciách. I keď v budúcom roku to obce a mestá nebudú mať jednoduché po finančnej stránke, vedenie našej obce podporilo všetky športové a spoločenské organizácie tak ako v predošlých rokoch, za čo im patrí aj naše poďakovanie.

Na záver Nike – strelecký klub Abrahám želá čitateľom Abrahámskych novín milostiplné láskou a šťastím naplnené vianočné sviatky a v šťastný nový rok.

Nike – strelecký klub Abrahám

VIANOČNÁ VÝZDOBA OBCE ABRAHÁM

Počas vianočného i adventného obdobia nám už tretí rok skrášľuje obec Abrahám „Abrahámsky betlehem“. Naši matičiari sa aj v tomto roku aktívne zapojili do inštalácie betlehemu a výsledok ich snaženia môžete vidieť na priložených fotografiách.

Vianočný strom už riadne podrástol, a preto nebolo jednoduché umiestniť na konáre svetelné reťaze. Ale pre našich matičiarov ani toto nebol problém a strom sa rozžiaril ako očká našich najmenších spoluobčanov pri pohľade naň.

Adventný veniec je umiestnený v priestore pred budovou obecného múzea a podarilo sa nám „sprevádzkovať“ aj 4 kusy vianočného osvetlenia.

Centrum našej obce sa tak vo večerných hodinách rozžiari mnohými svetelnými farbami a aj takto nám dáva na známosť, že najkrajšie sviatky v roku „Vianoce“ sa blížia.

Pevne verím, že sa nám podarí ich prežiť v zdraví, šťastí a v pokoji v kruhu svojich blízkych a priateľov.

Anna Klementová
predsedníčka MO MS Abrahám

VIANOČNE TRADÍCIE V ABRAHÁME

alebo o tom, ako si na Vianoce spomínajú najstaršie generácie Abrahámčanov

Vianoce patria k najobľúbenejším sviatkom na svete a sú plné nádherných tradícií, ktoré sa líšia podľa regiónov a kultúr. Každá tradícia má svoje jedinečné čaro a prispieva k magickej atmosfére, ktorá je pre Vianoce taká charakteristická. Pozrime sa bližšie na vianočné tradície v Abraháme, ako si ich pamätajú najstaršie žijúce generácie Abrahámčanov.

ADVENT

Každej slávnosti predchádza príprava. Prípravou na Vianoce je Advent. Slovo „advent" pochádza z latinského „adventus", čo znamená „príchod" a hovorí o príchode Spasiteľa. Pre kresťanov v Abraháme boli Vianoce sviatkami narodenia Ježiša Krista, a preto príprava na ne bola okrem iného aj duchovná. V abrahámskom kostole sa niekoľkokrát v týždni slávili „roráty" (z lat. „Rorate caeli de super" – „Roste nebesá z výsosti"). Boli to adventné sväté omše slávené ku cti Panny Márie. Vždy sa začínali pred svitaním, aby ľuďom pripomínali, že pred narodením Ježiša Krista ľudstvo „kráčalo vo tmách" (Iz 9, 1). Ľuďom si bolo treba privstať a vykročiť do zimy. Pred desiatkami rokov zvyklo v Abraháme napadnúť viac snehu, ako je to dnes, a tak cesta do kostola bývala pod nohami príjemne chrumkavá. V kostole sa stretlo mnoho dospelých i detí. A po omši šiel každý svojou cestou – dospelí k svojim pracovným povinnostiam a deti šmýkajúc sa rýchlo k raňajkám, aby stihli včas prísť do školy na vyučovanie.

ŠTEDRÝ DEŇ A VIANOCE

Štedrý deň bol deň pôstu. Pôstnym jedlom bola caletka (kysnuté pečivo), vianočka alebo kysnuté koláče s bielou kávou. Ale kým sa na stole objavilo prvé jedlo, stretli sa ľudia najprv v kostole na omši. Po nej kňaz vyložil Sviatosť Oltárnu k celodennej poklone, aby ľudia mohli prichádzať, kto kedy mohol. Každý mal plné ruky práce od zdobenia stromčeka po prípravu štedrej večere. Jedlo k večeri sa pripravovalo už doobeda. Tradičným jedlom bola ťahaná maková, orechová alebo syrová (tvarohová) štrúdľa. Gazdinka si zarobila cesto, rukami ho roztiahla do strán a odspodu naťahovala, až sa rozprestieralo na celom stole. Potom ho pokvapkala masťou a natrela plnkou, zvinula a na plechu dala piecť. Popri tom sa už varila kapustová polievka so sušenými slivkami a pripravoval sa kyslý zemiakový šalát a ryba. Keď sa začalo zvečerievať, ľudia sa chystali do kostola na požehnanie. V kostole sa zišli najmä muži s deťmi, kým ženy doma dokončievali jedlo a pripravovali stôl k večeri. Po požehnaní sa ľudia odobrali do svojich domovov, a tak všetci v takmer rovnakom čase začali svoju domácu liturgiu pri štedrovečernom stole. Gazda alebo najstarší člen domácnosti vzal svätenú vodu a požehnal vnútro domu, niekde zas gazda vzal strúčik cesnaku (symbol dobrého zdravia) a na všetky dvere ním urobil krížik. Potom vzal svätenú vodu i oblátku s petržlenovou vňaťou a vyšiel na dvor. Vodou požehnal dom, dvor, gazdovstvo i záhradu, oblátku s vňaťou dal dobytku. Potom sa vrátil dnu a rodina pokračovala spoločnou modlitbou. Na stole bolo krásne prestreté, spravidla sa na ňom nachádzali najkrajšie taniere, príbory. Večera sa začala jedením oblátok s medom a orechmi, nasledovala polievka a hlavný chod – vysmažená ryba so zemiakovým šalátom. Na záver prišiel na rad sladké dobrôtky – na štrúdľu a ovocie.

Po večeri nastal čas obdarovania. Menšie deti verili, že prišiel Ježiško a priniesol im darček pod stromček. Darčeky vtedy bývali skromnejšie, jednoduché a niekedy aj praktické, ale na radosti deťom vôbec neubrali.

Ešte v ten večer sa navštevovali najbližšie rodiny, aby si zavinšovali k sviatkom:

„Vinšujem vám týto slávné svátky,
Krista Pána narodzení,
aby vám dal Pán Boh zdraví, ščastí,
božské požehnání
a po smrci aby ste královstvo nebeské
obsáhnut mohli."

Bývalo zvykom vo viacerých rodinách, že staršie deti sa v malých skupinkách vybrali vinšovať a spievať koledy po susedoch a známych a kde-tu sa im ušlo po korunke alebo po jabĺčku. Keď sa blížila polnoc, ľudia sa chystali do kostola na polnočnú omšu osláviť narodenie Ježiša Krista. Ešte pred omšou sa spievali koledy. Kostol býval plný; pred lavicami sedávali deti, medzi lavicami stáli slobodné dievčatá, vydaté ženy sedeli vľavo, ženatí muži vpravo. V časoch, keď sa kostol ešte nevykuroval, kládli sa na zem dosky, aby sa zmiernil chlad, ktorý sa dvíhal odspodu. Pri bočnom oltári boli nainštalované jasličky – presne tak, ako to poznáme dnes. Jasličky obdivovali najmä deti, keď sledovali figúrky znázorňujúce dianie v Betleheme, a s rodičmi prichádzali aj počas dňa Božieho narodenia, kedy sa rodiny okrem návštevy kostola zdržovali pospolu doma a nevykonávali žiadne práce.

Veľa zvykov a tradícií sa týkalo najmä štedrého večera, kedy si ľudia priali zdravie, šťastie a Božie požehnanie. V súčasnosti niektoré tradície stratili svoj význam a v mnohých rodinách staré zvyky nahrádzajú nové. Ale ak sa Vám, najmä starším pri čítaní tohto článku vynorili spomienky na slávenie Vianoc z detstva, porozprávajte o nich mladším generáciám. Možno niektorú z tradícií znova oživíte. A pre najodvážnejších ponúkame pôvodný recept na ťahanú štrúdľu:

ŤAHANÁ ŠTRÚDĽA

25 dkg hladkej múky, 10 dkg smetolu, 2 dcl vlažného mlieka, 1 vajce, štipka soli, 1,5 polievkovej lyžice octu, trochu masti na potretie

Všetky prísady zmiešame a vymiesime cesto, ktoré si rozdelíme na tri časti. Každú časť cesta na 15 minút uložíme pod teplú misku/hrniec. Na stôl si pripravíme textíliu – obrus a pomúčime ho. Cesto si najprv rozvaľkáme a prstami ho začneme naťahovať po celom obvode.

Potom cesto dvihneme dlaňami zavretými v päsť a cesto ponadhadzujeme po celom obvode. Takto natiahnuté cesto položíme na obrus a pokračujeme v naťahovaní – otvorenú ruku dlaňou nahor vložíme pod cesto do stredu a ťaháme smerom k okraju cesta. Cesto sa zvykne pretrhnúť, ale zopár trhliniek neuškodí. Na záver hrubšie okraje poodtŕhame, aby bola štrúdľa čo najjemnejšia. Povrch cesta potrieme masťou a nanesieme ľubovoľnú plnku (mleté orechy so škoricovým cukrom alebo tvaroh s vanilkovým cukrom a hrozienkami pokvapkaný vaječným žĺtkom alebo mletý mak s cukrom a ovocím). Naplnené cesto zrolujeme pomocou obrusa a opatrne ho preložíme na omastený plech (alebo vystlaný papierom na pečenie). Štrúdľu po vrchu omastíme a dáme piecť na 200 °C. Pečieme ju asi 20 minút do zlatohneda.

Zdroje:
Oral history Abrahámčania
O. Križová: Spomienky pre budúcnosť
Kolektív autorov: Abrahám; 2004

Zostavila Eva Kopáčiková

TRADIČNÉ VIANOČNÉ JEDLÁ

Život bez jedla si sotva vieme predstaviť. Tak to vždy aj bolo. To, čo ľudia jedli, bolo oddávna určené prostredím a kultúrou. Podľa zvykov spoločnosti sa rozhoduje o tom, čo možno pokladať za potraviny, čo a ako sa v určitej situácii konzumuje. Človek sa prispôsobuje tradíciám a naučeným zvykom.

Charakter stravy ľudí závisel tisíce rokov od okolitej prírody. Keď ľudia prechádzali od lovu zvierat a zberu rastlín v prírode k domestifikácii zvierat a pestovaniu poľnohospodárskych plodín, nastala výrazná zmena v ich stravovacích návykoch.

Počas ďalšieho historického vývoja sa priama závislosť jednotlivých ľudí od prírody oslabovala. Od stredoveku sa v Európe rozvíjal obchod s potravinami, potravinárske remeslá a od 19. storočia aj priemyselná výroba potravín.

Tradičná strava na Slovensku úzko súvisela s možnosťami, ktoré poskytovalo poľnohospodárstvo. Mala lokálny charakter a často bola stereotypná. K výraznejším zmenám došlo, keď v poľnohospodárstve začala prevažovať produkcia pre trh, stúpala kúpyschopnosť obyvateľstva dedín, zvyšoval sa podiel potravín nakupovaných v obchodoch, čím do ľudovej stravy prenikali nové potraviny a zanikali tradičné potraviny. Aj stolovanie a spôsoby podávania stravy sa menili. Spoločné jedenie z mís, staré formy patriarchálneho spôsobu pri stolovaní a zvyky (otec, gazda sedel za vrchom stola, začal jedlo ako prvý, prísny zasadací poriadok, modlitba pred jedlom) zanikali. Muži začali pracovať vo fabrikách, menil sa štýl života na dedinách. Rozširovalo sa individuálne jedenie a tradície sa dodržiavali len vo sviatočné dni, keď sa zvyčajne zišla celá rodina a pripravili sa tradičné jedlá.

Ľudová etiketa

Pri ľudovej etikete (nazývanej aj móres) sa dodržiavali určité pravidlá, tradované zvyky. **Stôl** v izbe – kuchyni mal dôležité miesto v dome. Najčestnejšie miesto za vrchom stola patrilo gazdovi, hlave rodiny, vedľa gazdu sedeli synovia od najstaršieho po najmladšieho. Miesto na opačnom konci stola patrilo gazdovej žene. Ona rozhodovala, čo sa navarí, a porciovala, pripravovala, nosila, preto zvyčajne nestolovala spolu s ostatnými a jedla až vtedy, keď sa všetci najedli.

Ďalším všeobecne rozšíreným zvykom bola modlitba a prežehnanie sa pre jedlom a často i po ňom. V katolíckych rodinách sa modlil Otčenáš, v evanjelických krátka modlitba, v gréckokatolíckych sa pred jedlom modlili postojačky.

V roľníckych rodinách sa vzhľadom na pracovné povinnosti jedlo 2-krát denne – ráno a po skočení práce. 3-krát denne (raňajky – frištik, rýchlo pripravené jedlo, obed – teplá strava a večera) sa začalo na Slovensku jesť pod vplyvom príchodu nemeckého etnika, ktoré sa zvyčajne zaoberalo neroľníckymi zamestnaniami, preto im tento typ stravovania vyhovoval a postupne pretrval do súčasnosti. Až v 19. storočí sa s rozvojom priemyselnej výroby udomácňoval zvyk jesť 4 – 5-krát denne (pridala sa desiata a olovrant).

Úroveň stravy a stravovania sa na Slovensku za posledných 100 rokov sa veľmi zmenila. Vianočná alebo štedrovečerná hostina mala svoje ustálené poradie jedál, no mala aj regionálne a zvykoslovné rozdiely.

Zo štedrovečerných jedál každý musel zjesť alebo aspoň ochutnať sústo – podľa tradovania starších tento zvyk symbolizoval poriadok, disciplínu, ***spolupatričnosť a pokojné spolunažívanie rodiny.***

- Na štedrovečernú hostinu sa vracali domov aj členovia rodín zo vzdialených oblastí alebo ciest – vandrovačiek (drotári, sklenári, šafraníci, murári). Ak sa nestihli vrátiť domov, gazdiná prestrela na stole aj pre očakávaného člena rodiny a miesto zostalo prázdne – ***symbol vzájomnej úcty a lásky***. Tento zvyk sa uplatňoval aj pre člena rodiny, ktorý v danom roku zomrel.
- Štedrý večer – štedrovečerná hostina – už názov symbolizuje ***štedro prestretý stôl,*** čo symbolizuje príznačnú hojnosť, bohatosť, chvíľu, keď človek ochotne rád dáva aj iným. Iný názov používaný pre tento večer je Vilija alebo Dohviezdny večer.
- Štedrovečerná hostina mala špecifické poradie jedál. Nebola jednotvárna, mala logický poriadok. Rozdielnosti boli ***geografické*** – krajové (použitie dopestovaných surovín) a ***náboženské.***

V katolíckych rodinách sa používali pôstne jedlá, ako kapustnica bez klobásy, v evanjelických rodinách kapustnica aj s klobásou a mäsité jedlá.

Štedrovečerná hostina sa začínala ***prípitkom (aperitívom)***. Je to starý kultový zvyk ešte z čias Cyrila a Metoda. Každý člen rodiny bol povinný pripiť si a takto si zabezpečiť zdravie na nasledujúci rok. Vo vinárskych krajoch sa pilo víno, v horských oblastiach pálenka – hriatô. Rozšírená povera bola, že víno vypité na štedrý večer sa mení na krv. Pri prípitku si muži a ženy pozerali do očí a priali si, aby sa celá rodina o rok znova stretla pri stole.

Po prípitku sa zajedol kúsok chleba alebo koláča, neskôr sa najmä v katolíckych rodinách podávali ***oblátky s medom***. Požívanie oblátok malo zabezpečiť pre rodinu pokoj, radosť, duševnú čistotu. ***Medu*** sa pripisovala magická sila. Kládol sa dôraz na konzumáciu medu, ktorý sa jedol „žebi ľudze buľi dobre jak totem med". Malým deťom rodičia robili krížik na čelo medom, aby poslúchali a boli voči ľudom celý rok dobré a sladké ako med.

Za dôležité sa považovala konzumácia ***cesnaku.*** Pripisovala sa mu zvláštna magická, liečivá vlastnosť. Staršia generácia verila, že kto sa na Vianoce najedol cesnaku, zabezpečil si na celý rok zdravie a dostatok síl na akúkoľvek prácu. Dosť rozšírený bol názor, že cesnak odháňa sedmoraké choroby a ochraňuje človeka pred rôznymi neduhmi.

Obradné jedlá

Nasledovala polievka, zvyčajne sa podávali polievky (šošovicová, hrachová, bôbová, fazuľová), no najrozšírenejšou na Slovensku je naša ***kapustnica***. Je obľúbeným jedlom aj v kuchyniach iných slovanských národov (poľský, ukrajinský alebo ruský boršč). Slovenské gazdinky ju zvyčajne varili s hubami pre ich špecifickú príchuť. V jednotlivých regiónoch sa používali rôzne druhy húb, a tým sa kapustnica menila a označovala ako liptovská, považská, hronská – spolkyňa, žďiarska, zemplínska, šarišská – juška, často aj s cestovinou z hrubej múky – papcun. Hubovú vianočnú kapustnicu v niektorých regiónoch obohacovali sušenými hruškami, slivkami, jablkami. Vo všeobecnosti huby dodávali kapustnici hlavnú príchuť a nahrádzali v pôstnom období mäso. Rozšírená bola povera, že konzumované huby v kapustnici zabezpečia chudobným stálu prácu aj dobrú úrodu.

Tradičným štedrovečerným pokrmom už niekoľko desaťročí je pôstny pokrm – ryba – kapor. Udomácnil sa na Slovensku v rokoch prvej svetovej vojny. Iniciátormi boli české rodiny, ktoré sa prisťahovali na Slovensko. V slovenských rodinách sa vianočný kapor konzumuje so zemiakovým šalátom.

V záujme pestovania obilnín sa predkovia uchyľovali k poverčivým úkonom. Pod obrus kládli zrnká rozličných obilnín a pri štedrovečernej hostine podávali čerstvo upečené koláče a sviatočné chleby nazývané ***štedrák*** alebo ***kračun***. K skupine jedál pripravených z obilnín patrí aj obárané pečivo ***opekance***, ktoré majú v regiónoch rôzne názvy (pupáky, pupáčiky, bobáľky). Malé pečené buchtičky z kysnutého cesta, obárané mliekom alebo vodou sa podávali s roztopeným maslom, makom a medom. Príprava sa líši podľa regiónov. Kedysi tomuto jedlu pripisovali silu, zdravie, hojnosť, zveľaďovanie majetku – tak ako zrniečka maku v tomto jedle. Dnes už opekance túto funkciu stratili, no svoju popularitu a obľúbenosť si zachovali.

Cestoviny na štedrovečernom stole boli zastúpené ako makové rezance, šúľance, pĺžiky. Starou cestovinou pochádzajúcou zo staroslovanských čias sú ***pirohy,*** ktorých obdoba sa vyskytuje vo všetkých slovanských jazykoch. Štedrovečerné pirohy sa bohato plnili tvarohom, lekvárom, zemiakmi, bryndzou.

Na štedro prikrytých stoloch slovenských rodín nemohli chýbať ***koláče***. Tento druh pečiva bol známy už z čias spolunažívania slovanských národov, mal kruhovitú podobu a pripravoval sa podobne ako chlieb. Chleby pečené na veľké sviatky (Vianoce a Veľká noc) sa postupujúcou zmenou technológie mletia múky, pridávaním mlieka, vajec a droždia zmenili na jemné koláče, ktoré sa pôvodne piekli na sviatky a svadby. Dnes na vianočných stoloch môžeme vidieť obradný koláč ***štedrák*** (viacvrstvový, okrúhly alebo obdĺžnikový koláč plnený makom, orechami, lekvárom, tvarohom). Tradičnými koláčmi sú ***záviny*** – orechový, makový, tvarohový, kapustový, ktoré sú nazývané podľa tvaru – roh, podkova, rožok – makový, orechový. Neodmysliteľnou súčasťou vianočného jemného pečiva sú ***medovníčky, vanilkové rožteky, linecké pečivo*** rôznych tvarov. Typické ingrediencie pri príprave koláčov, ako vanilka, škorica, aníz, fenikel, prevoňajú celú kuchyňu a navodia atmosféru pohody, štedrosti a vianočnej nálady.

Neodmysliteľnou pochúťkou na štedrovečernom stole bolo ***ovocie,*** a to čerstvé alebo sušené (jablká, hrušky, slivky, orechy, na juhu Slovenska aj hrozno). Na toto domáce ovocie sa viazalo mnoho povier. Podľa tvaru jadra orecha či jablka sa predpovedalo zdravie rodiny. Dnes sa už konzumuje aj cudzokrajné ovocie.

Zloženie štedrovečernej hostiny si dodnes zachovalo veľa tradičných jedál, mnohé z nich sa zjemnili novými surovinami a doplnili. Povery, ktoré sa viazali k tradičným jedlám, dnes už stratili zmysel, ale z pamäti ľudí nevymizli a zostávajú ako nostalgická spomienka na spoločné stolovanie počas vianočných sviatkov v kruhu blízkych.

HB

ABRAHÁMSKE TRHY 2024

V sobotu 7. 12. 2024 sa uskutočnili v obci Vianočné trhy.

Ďakujeme deťom zo Základnej školy v Abraháme pod vedením p. uč. Hlavatej za krásny program. Ďakujeme aj všetkým predajcom, ktorí mali pre vás krásny tovar. Ďakujeme hasičom za vynikajúcu kapustnicu, poslancom obecného zastupiteľstva Ing. Janke Takáčovej, Ing. Igorovi Bilčíkovi a Mirovi Belkovi a pracovníkom obecného úradu za prípravu akcie.

Veríme, že každý kto prišiel si užil vianočnú náladu, niečo pekné si kúpil a odchádzal spokojný.

KS

AKO ĎALEJ....

Máme po Vianočných trhoch....koľko ročníkov sme už spolu absolvovali? Tento rok má určite jedno prvenstvo, veľmi slabá účasť nás, milí spoluobčania. Čo sa stalo? Svetlou výnimkou bol začiatok, na ktorý prilákali obecenstvo vystupujúce deti. Vytvorili veľmi príjemnú predvianočnú atmosféru, v ktorej mohol tento deň úspešne pokračovať. Po vystúpení sa ľudia rozpŕchli a potom už po celý deň bola sála viac menej poloprázdna.

A mne je ľúto, nakoľko organizácii a príprave sme venovali veľa času. Predávajúci si pre Vás pripravili množstvo zaujímavého tovaru, no kupujúcich bolo málo. **U**rčite tie naše trhy sa nemôžu rovnať tým veľkým a honosným v mestách, ale ceny boli u nás vždy ľudové a nálada taká, akú sme si spolu dokázali vytvoriť.

Ako organizátori vidíme, že Abrahámske trhy v tejto podobe ako sme ich už roky prezentovali, svoj potenciál pravdepodobne vyčerpali. Budeme uvažovať o tom, akým smerom sa vydáme a čo v budúcom roku pre Vás pripravíme. Určite radi privítame vaše podnety ako ďalej, ale aj každú pomoc príprave akcií v našej obci.

JT

„DRAHÉ NAŠE SMETI“

Áno, sú „drahé“ a ich cena z roka na rok stúpa. Stúpajúca cena však nevyjadruje ich hodnotu, ale náklady za ktoré sa ich vieme legálne zbaviť. Odráža sa to aj na dani za komunálne odpady, ktorá nám z roka na rok rastie a do roku 2025 vstupujeme zo základnou sadzbou 45 € na daňovníka . Prečo je to tak veľa? V tomto je princíp jednoduchý, to čo za rok spolu v odpadoch vyprodukujeme, to si musíme aj zaplatiť. Obec v tejto položke nesmie tvoriť zisk, avšak nemôže na nakladanie s odpadom ani doplácať. Aj keď sa množstvo nevyseparovaného odpadu, ktorý každoročne z našej obce vyexpedujeme na skládku výrazne nemení , každoročne stúpajú náklady za jeho zber a uloženie. V roku 2024 sme za 10 mesiacov v odpadovom hospodárstve v Abraháme minuli 39 641 € , predpoklad do konca roku je cca 47 000 €.

A čo preto každý z nás môžeme spraviť, aby sme si aj v tejto položke vedeli nejakých pár eur ušetriť a aspoň čiastočne zmierniť jej nárast ? Jedno je jasné, frflanie a nadávanie tu vôbec nepomôže. Odpadu tiež pravdepodobne oveľa menej v našich domácnostiach nevytvoríme. Nepomôže nič, len dôsledná separácia a to, aby čierna nádoba na komunálny odpad obsahovala len tie zložky odpadu, ktoré tam skutočne patria. A to nie je len odporúčanie, to je „zákon“ ,ktorý sme povinný všetci dodržiavať. Podľa skúseností našich obyvateľov 3 – 4 členná domácnosť pri dôslednej separácii nedokáže pri dvojtýždňovom zbere zaplniť 120 l nádobu ani do polovice. Čo sa skrýva v smetných nádobách naplnených až nad okraj ? Obec je povinná predchádzať zmiešavaniu odpadov, čo znamená že žiadny z odpadov, ktorý vieme odovzdať odseparovaný nesmie končiť v nádobe na komunálny odpad. Toto sa musí vyžadovať aj od nás občanov. Zatiaľ zo stany obce je táto povinnosť presadzovaná osvetou a tiež neustálym zvyšovaním počtu zberaných druhov odpadu na zbernom mieste, ale aj priamo od domu. Máme však možnosť uplatniť aj menej populárne, represívne opatrenia, a to kontrola obsahu nádob na komunálny odpad a pokutovanie nedodržania pravidiel v zmysle platného VZN.

Porušením VZN je tiež odovzdanie odpadu inej osobe, ktorá nemá na oprávnenie na zber odpadu, čiže aj všetky elektrospotrebiče a železo patria na zberné miesto v obci. Tento odpad, ktorí nám po obci vyzberajú rôzne osoby bez oprávnenia nám v konečnom dôsledku tiež chýba do celkového množstva vyseparovaného odpadu v obci. Čím viac odpadu vyseparujeme, tým máme nižšie poplatky za uloženie odpadu.

Problematika odpadového hospodárstva je vážna téma presahujúca hranice našej obce. Je veľa zákonov, vyhlášok a nariadení, ktoré sa nás snažia priviesť k zodpovednosti, aby sme si svoje životné prostredie nepremenili na smetisko .

Skúsme to, separujme, aby z tých 180 ton zmesového komunálneho odpadu vyzberaného za rok v našej obci postupne ubúdalo.

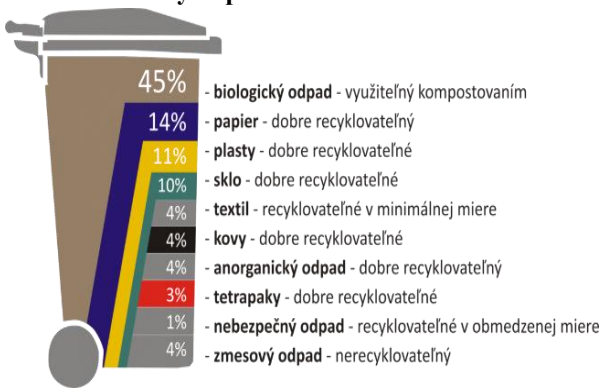
Náklady na komunálny odpad v Abraháme 2024, 2025

	2024		predpoklad 2025		%	množstvo
	Spolu v €	€ na osobu	Spolu €	€ na osobu	podiel	odpadu v t
domový zber komunálneho odpadu	31 839	25,95	36 615	**29,84**	66,22	170,95
zelený odpad	6 006	4,90	6 907	**5,63**	12,49	41,84
stavebný odpad	1 979	1,61	2 276	**1,85**	4,12	21,86
objemový odpad	1 910	1,56	2 197	**1,79**	3,97	6,96
bioodpad - hnedé nádoby	2 593	2,11	3 241	**2,64**	5,86	
šatstvo, handry	0	0,00	1 000	**0,81**	1,81	
Skládka Tárnok	83	0,07	103	**0,08**	0,19	
zberný dvor a verejné priestranstvá	2 365	1,93	2 957	**2,41**	5,35	
Spolu	**46 776**	**38,12**	**55 296**	**45,07**	**100,00**	**241,62**

Pri výpočte poplatku na rok 2025 sa počíta len z ohlásením navýšením ceny za služby od AVE pri konštantnom množstve vyprodukovaného odpadu. Ave navyšuje ceny o ročnú infláciu a z dôvodu zvýšenia dane z pridanej hodnoty.

JT

Zložky odpadu z domácností v %

Zákon o odpadoch §81 odst 6
Zakazuje sa

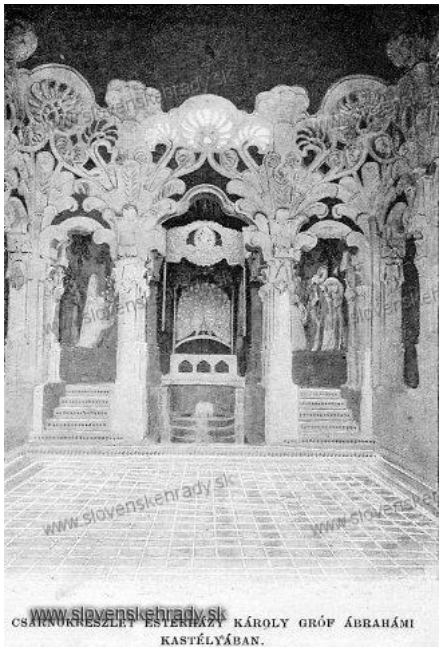
a) ukladať do zberných nádob určených obcou na zber zmesového komunálneho odpadu iný odpad ako zmesový komunálny odpad a do zberných nádob určených na triedený zber komunálneho odpadu zložku komunálneho odpadu, pre ktorú nie je nádoba určená,

b) ukladať oddelene vyzbierané zložky komunálneho odpadu, na ktoré sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, a vytriedený biologicky rozložiteľný komunálny odpad na skládku odpadov, okrem nezhodnotiteľných odpadov po dotriedení,

c) vykonávať zber oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov patriacich do vyhradeného prúdu odpadov bez zariadenia na zber odpadov osobou, ktorá nespĺňa požiadavky podľa tohto zákona.

VYBRALI SME Z ABRAHÁMSKYCH NOVÍN

VÝZNAMNÉ VÝROČIA A JUBILEÁ OBCE ABRAHÁM V ROKU 2004

1874 – výročie narodenia 1. správcu abrahámskej fary referenda Antona Brázdu 140. výročie
1889 – narodenie 2. správcu fary Augustína Hujsu – 125. výročie
1889 – narodenie 3. správcu fary mons. Michala Tareka – 125. výročie
1899 – dostavanie nového už neexistujúceho secesného kaštieľa 115. výročie
1899 – oddelenie abrahámskeho panstva Esterházyovcov od Čeklíšskeho 115.výročie
1909 – veľké rozvodnenie Dudváhu – 105. výročie
1914 – mobilizácia občanov do I. svetovej vojny – 100. výročie
1919 – narodenie správcu fary Antona Szokolaya – 95. výročie
1919 – úmrtie 1. správcu fary reverenda Antona Brázdu – 95. výročie
1919 – založenie ochotníckeho divadla správcom fary Augustínom Hujsom 95. výročie

1924 – vybudovanie úzkokoľajnej železničky zo Sládkovičova – cukrovar 90. výročie
1929 – príchod správcu fary mons. Michala Tareka do Abrahámu – 85. výročie
1934 – rozšírenie kostola o bočné lode mons. Michalom Tarekom – 80. výročie
1934 – výstavba kultúrneho domu mon. Michalom Tarekom – 80. výročie
1994 – vybudovanie vínnej pivnice POD Abrahám – 20. výročie
1994 – rekonštrukcia kultúrneho domu 20. výročie
1999 – vonkajšia výmaľovka kostola, vnútorné a vonkajšie úpravy 15. výročie
2004 – otvorenie obecného múzea – 10. výročie
2004 – začiatok vydávania Abrahámskych novín – 10. výročie
2004 – zakúpenie elektronického organu – 10. výročie
2004 – prezentácia monografie obce Abrahám

Bohumil Čambál

Uverejnené Abrahámske noviny, ročník 10, 2013, č 4

ROZJÍMANIE O VIANOCIACH

Spomínam si na moje prvé kňazské Vianoce, vtedy ako kaplán v Divíne pri Lučenci. Aspoň na štedrý deň som chcel byť so svojimi rodičmi v rodnej dedine, a tak som sa vydal 23. decembra na cestu domov. K štedrej večeri sme zasadli trochu skôr, lebo hneď po nej bolo treba štartovať auto a cestovať späť do mojej farnosti, kde som mal slúžiť polnočné sväté omše aj na filiálkach. Pri pohľade von som predvídal náročnú cestu. Zima v ten štedrý deň, aspoň na Horehroní poriadne vyčíňala. Cesty boli zasypané bohatou nádielkou snehu, neposypané, takmer neprejazdné a stále snežilo. Pred Breznom som musel zastaviť, kvôli kolízii viacerých áut, vystríhali ma, aby som nešiel ďalej, lebo sa to môže zle skončiť. Dodnes neviem ako, ale zvládol som to – isto len pod Božou ochranou. Na polnočnú omšu som meškal asi 5 minút a o chvíľu som už s veriacimi mohol zaspievať „Narodil sa Kristus Pán, veseľme sa...“. Väčšina z nás to asi vníma tak, že Vianoce sú sviatkami rodiny a najlepšie nám je doma – to je ten náš Betlehem. Vianoce sú tým najpodivuhodnejším sviatkom, aký existuje. Sú prekvapením, ktoré Boh pripravil ľuďom. Tu totiž živý a všemocný Boh ukazuje plnosť svojho milosrdenstva tým, že sa z lásky stáva celkom malým a slabým. Dieťa Vianoc nám hovorí: „Ja som Boh, ktorý sa stal človekom. Chcem Vám ukázať, že som Láska, že Vás milujem a že Vám nie som schopný urobiť nič zlého“. Vojakom, ktorí sú cez Vianoce na misiách v zahraničí, hoci na štedrovečernom stole je všetko, chýba rodina a domov. My, bratia a sestry v Kristu, sme vďační Pánu Bohu, že môžeme sláviť aj tohtoročné Vianoce v kruhu svojej rodiny a našej farnosti a v srdci drahej dedinke, jednoducho u nás doma v Abraháme. A keď zaspievame o polnoci „Narodil sa Kristus Pán, veseľme sa...“, vtedy si zaumieňme, že chceme byť ako On – chcime rozdávať a šíriť dobro milým slovom, pozdravom, radou, povzbudením a navzájom si pomáhajme. To, ako sa nám v našej farnosti i obci žije, ako sa tu cítime, záleží od každého z nás. Buďme srdečnejší a ľudskejší, a to nielen počas tých pár sviatočných dní. Od tých mojich prvých kňazských Vianoc už necestujem na štedrý deň do svojho rodiska na Horehronie. Moje miesto je pri Vás – tu som bol poslaný, aby som Vám ohlasoval živého Ježiša Krista, ktorý je Boh uprostred nás. Šťastné a veselé a hlavne požehnané vianočné sviatky Vám praje duchovný správca farnosti Abrahám.

Ján Hrablay

Uverejnené Abrahámske noviny, ročník 6, 2009, č. 4

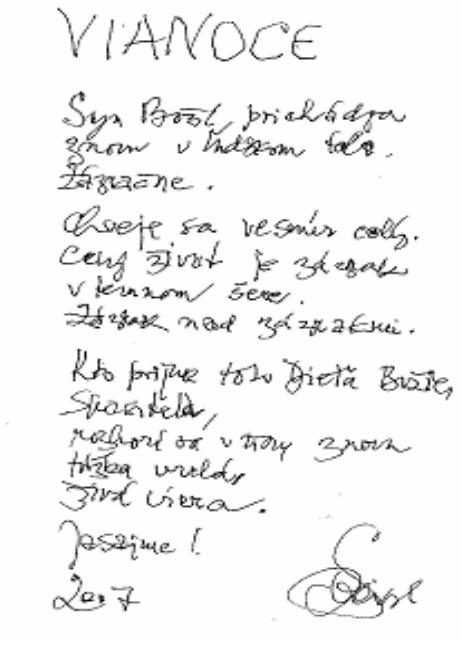
MIKULÁŠ V ABRAHÁME

Tento rok tradične, no v netradičnom termíne – už 4. decembra do našej obce zavítal Mikuláš v sprievode Snehulienky. Navštívil materskú školu, a potom sa zvítal s už nedočkavými abrahámskymi deťmi pred kultúrnym domom. A zišlo sa nás napriek chladnému počasiu neúrekom. Mikuláš deti rad radom obdarúval balíčkami a deti Mikuláša a nás všetkých básničkami, vinšmi a pesničkami. A aké šikovné sú tie naše deťúrence! Dospelým chlad a čakanie pomáhalo zahnať varené vínko.

Celú túto peknú akciu pripravil obecný úrad.

Uverejnené Abrahámske noviny, ročník 6, 2009, č. 4

VIANOCE

Syn Boží prichádza
Znovu v ľudskom tele.
Zázračne.

Chveje sa vesmír celý.
Celý život je zázrak
v temnom šere.
Zázrak nad zázrakmi.

Kto prijme toto Dieťa Božie
Spasiteľa,
rozhorí sa v ňom znova
Túžba vrelá
Živá viera.
Jasajme!

2007 *Veigl*

Uverejnené Abrahámske noviny, ročník 10, 2013, č 4

SPRAVODLIVÝ ČAS . . .

Októbrová sobota 25. bola výnimočná tým, že sa znovu stretli občania našej obce starší ako 65 rokov v kultúrnom dome a mali možnosť nielen zaspomínať si na mladosť a minulosť, ale aj vzhliadnuť pekný program detí materskej školy, žiakov základnej školy Michala Tareka aj členov folklórnej skupiny Jatelinka.

Boli sme svedkami kvalitne zorganizovaného podujatia, a preto organizátorom patrí srdečné poďakovanie. V tú sobotu som si spomenula na rok 1974, keď prvýkrát vtedajší zbor pre občianske záležitosti zorganizoval stretnutie dôchodcov starších ako 70 rokov. Vtedy ma ani vo sne nenapadlo, že tento pekný zvyk pretrvá toľko rokov a že i ja sa stanem súčasťou spoločenstva starších občanov našej obce. Je to veľmi dobrý pocit, pokiaľ máte zdravie.

A preto všetkým svojim súputníkom želám jedno jediné, pevné zdravie a tým chorľavejším, zdravie ustálené, pohodu a pokoj na duši.

Ľudmila

Uverejnené Abrahámske noviny, ročník 10, 2013, č 4

List Ježiškovi

„Milý Ježiško, já vím, starí ludé už málo píšu Ježiškovi, skór sa k nemu mollá. Ale já ty predsa len neská stem napísat pár rádkov. Volám sa Katarína Kolníková, budem mat osemdesát rokov, a teda som sa Tvojím pričíneným dožila požehnaného veku. Báraj mi nohy neslúža, hlava mi slúži dobre, za čo Ty stem podakuvat osobitne. Teda vím čosik o živote. Ale Ty víš vácej. Ty víš šecko. Ježiško, kopu rokov som robila pestúnku v materskej školke, ale aj som chodyla po javiskových deskách, aby som spolu s naším dyvallom ludý vácej potešila, jako postrašila.

A preto Ta stem poprosit o to, aby tu aj na budúci rok bolo vácej takých, čo ludý potešá, jako tých, čo ludý zesmutná. A též daj, milý Ježiško, nech sú tu zasek a na furt dety a stromy zdravé, voda pitná a vzduch na dýchaný. A nech je tu medzi nama o čosi menej závistlivcov a chamtyvcov, ale za to vácej tých šikovných, múdrych, a ked sa poštastý aj vtypných ludý. Teda - nech je to tu na budúci rok o čosi fungujúcejšé, vonavejšé a luckejšé. Tak nám pri tom pomáhaj. A ver mi, Ježiško, čosik pre to urobím aj já.“

Tento list Ježiškovi roku 2005 prečítala Katarína Kolníková

Uverejnené Abrahámske noviny, ročník 14, 2017, č 4

Bohoslužby vo vianočnom období

24. 12.	Abrahám	**08:00, 24:00**	Hoste	**22:30**
25. 12.	Abrahám	**10:30**	Hoste	**09:00**
26. 12.	Abrahám	**10:30**	Hoste	**09:00**
31. 12.	Abrahám	**17:00**	Hoste	**15:30**
01. 01.	Abrahám	**10:30, 18:00**	Hoste	**09:00**
06. 01.	Abrahám	**07:30, 10:30**	Hoste	**09:00**

Aj v tomto roku
sa Vám chceme poďakovať
za spoluprácu a dôveru.

Prajeme Vám krásne
vianočné sviatky
a šťastný nový rok!

Poslanci obecného zastupiteľstva
a pracovníci obecného úradu

Vinšujeme všetkým čitateľom krásne a sviatočné Vianoce a šťastný, úrodný a hlavne zdravý nový rok 2025.

Poľovnícke združenie
Dudváh v Abraháme

Vinšujeme Vám na vianočné sviatky i Nový rok
hojnejších, pokojnejších i zdravších rokov
dožiť, ako ste dožili.
Od Pána Boha lásku a zdravie,
od susedov priazeň,
z poľa úrodu, do domu príchodu.
A všetko čo si prajete, k svojmu žitiu potrebujete
nech na cestách budúceho roka nájdete.

Poľnohospodársko–obchodné družstvo Abrahám

Poľnohospodársko-obchodné družstvo Abrahám
prevádzka vínna pivnica

Predajné dni pred vianočnými a novoročnými sviatkami

P I A T O K – 20. 12. 2024
P I A T O K – 27. 12. 2024
08.00 – 16.00 hod

V dňoch 1. – 7. januára 2025
bude pivnica zatvorená z dôvodu
celodružstevnej dovolenky.

Pivnica otvorená od 8. januára 2025
v obvyklom čase.

Vydáva obec Abrahám www.abraham.sk
Redakčná rada: Helena Bernadičová, Jana Takáčová
Tlač: Obecný úrad Abrahám
Adresa redakcie: Abrahámske noviny, Obecný úrad, 925 45 Abrahám 52, mail: urad@abraham.sk
Publikované príspevky vyjadrujú názory autorov a nemusia sa vždy stotožňovať s názormi redakcie.
Uzávierka budúceho čísla bude 10. marca 2025.